

7. Mis on aadressiandmed

Selles peatükis selgitame täpsemalt, mis on aadressiandmed. Kõige üldisemalt võib öelda, et aadressiandmed on andmed, mille alusel saab objekti reaalmaailmas leida. Siia hulka kuuluvad nii ruumilised asukohaandmed (nt x-, y- ja z-koordinaadid), kirjeldavad andmed (kohanimed, koha-aadressid) kui ka ajalised andmed (aasta, kuupäev, kellaaeg).

Käsiraamatus käsitleme aadressidena üksnes geograafilisi aadresse, kuigi mõistet aadress kasutatakse veel näiteks võrguaadressi (ka IP-aadress), elektronposti aadressi või informaatikas mäluaadressi tähenduses.

Kitsamalt käsitletakse aadressiandmetena kindlat hulka andmeid, milleks on:

- aadressides kasutatavad **kohanimed** (nt haldus- ja asustusüksuste nimed ning tänavate nimed) ja koha-aadressid;
- **aadressiobjektide liigid** (vastavalt ADS-i haldussüsteemis hallatavale aadressiobjekti liikide klassifikaatorile, eelkõige liikluspinnad (nt tänavad); elamud, mitteamud, hooneosad (nt korterid) ja katastriüksused);
- **aadressipunkti x- ja y-koordinaat**. Sama aadress võib olla mitmel objektil, kuid kuvamaks aadresse kaardil, valitakse üks esinduspunkt;
- objekti **ruumikuju** andmed. See on kogu objekti kujutis. Lihtsustatult öelduna näiteks hoone puhul tavaliselt nelinurk kaardil;
- aadressiobjekti unikaalne tehniline **identifikaator** (nt ADS-i objekti identifikaator ADS-OID, katastritunnus, ETAK-i identifikaator ja ehisregistri kood);
- **aadressiandmete kehtivuse algus- ja lõpuaeg**. Ajaliselt on määratud, millal konkreetne aadress mingi objektiga seotud on või oli;
- aadressiobjekti andmete kehtivuse algus ja andmete kehtetuks tunnistamise korral kehtivuse lõpu kuupäev. Kuna aadress ei saa eksisteerida ilma et oleks teada, millise objekti aadressiga on tegemist, siis käsitletakse aadressiandmetena ka **objekti kehtivuse infot**. Kui katastriüksus jagatakse ja tekivad kaks või enam uut katastriüksust, siis esialgne katastriüksus muutub kehtetuks ja selle aadress võidakse anda ühele uutest katastriüksustest.

Kõiki neid andmeid tuleb vaadelda komplektis. Esmalt keskendume **kohanimedele ja koha-aadressidele**. Kindlasti käsitleme ka ruumilise paiknemise (ruumikuju) küsimusi.

Viimati uuendatud 30.12.2022